

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล

การสรุปผลจากการศึกษาวิจัยและ การอภิปรายผล โดยจะกล่าวตามลำดับ คือ วัตถุประสงค์ของการวิจัย สมมุติฐาน วิธีการดำเนิน การวิจัย วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล สรุปผลวิจัย การอภิปรายผล ดังรายละเอียดต่อไปนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการบริหารความเสี่ยงของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนระของข้าราชการครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานราธิวาสเขต 2
2. เพื่อเปรียบเทียบการบริหารความเสี่ยงด้านการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทัศนระของข้าราชการครูในสังกัดเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานราธิวาสเขต 2 ตามตัวแปร ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน สถานที่ และขนาดของโรงเรียน

สมมุติฐานการวิจัย

1. ข้าราชการครูที่มีประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานต่างกันมีทัศนคติต่อการบริหารความเสี่ยงด้านการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาแตกต่างกัน
2. ข้าราชการครูที่ปฏิบัติงานใน อำเภอต่างกันมีทัศนคติต่อการบริหารความเสี่ยงด้านการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาแตกต่างกัน
3. ข้าราชการครูที่ปฏิบัติงานใน โรงเรียนที่มีขนาด ต่างกันมีทัศนคติต่อการบริหารความเสี่ยงด้านการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาแตกต่างกัน

วิธีดำเนินการวิจัย

1. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ข้าราชการครูโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานราธิวาส เขต2 ปีการศึกษา 2553 จำนวน 316 คน
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) โดยผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยอาศัยแนวคิดจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องแบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ
ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของข้าราชการครูมีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (Check list)

ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน ที่ตั้งสถานศึกษา ขนาดโรงเรียน

ตอนที่ 2 การบริหารความเสี่ยงของ ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษา นราธิวาส เขต 2 มีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (Check list) โดย เลือกตอบเกี่ยวกับการบริหารความเสี่ยงภายในสถานศึกษา 4 ด้าน จำนวน 40 ข้อ ลักษณะเป็น มาตรฐานส่วนประมาณ 5 ค่า (Rating scale) ตามแบบของ ล้วน สายยศ และ อังคณา สายยศ (2538) โดยให้ค่าน้ำหนัก ดังนี้

- 5 หมายถึง มีระดับการบริหารความเสี่ยงในระดับ มากที่สุด
- 4 หมายถึง มีระดับการบริหารความเสี่ยงในระดับ มาก
- 3 หมายถึง มีระดับการบริหารความเสี่ยงในระดับ ปานกลาง
- 2 หมายถึง มีระดับการบริหารความเสี่ยงในระดับ น้อย
- 1 หมายถึง มีระดับการบริหารความเสี่ยงในระดับ น้อยที่สุด

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้ขอหนังสือแนะนำ ตัวผู้วิจัยจากภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยา เขตปัตตานี ถึงผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นราธิวาส เขต 2 เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยนำหนังสือแนะนำตัวและพบ ผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นราธิวาส เขต 2 ด้วยตนเอง เพื่อขออนุญาตแจก แบบสอบถามโดยการนำไปใส่ไว้ในตู้รับหนังสือ ของแต่ละอำเภอ พร้อมกับโทรศัพท์ประสานขอ ความร่วมมือจากโรงเรียนที่เป็นศูนย์เครือข่าย เพื่อแจกและเก็บแบบสอบถามให้ ข้าราชการครูที่ เป็นกลุ่มตัวอย่าง และจัดส่งกลับมายังเขตพื้นที่การศึกษา หลังจากแจกแบบสอบถามแล้วประมาณ 2 สัปดาห์ ผู้วิจัยรับแบบสอบถามกลับคืนมาตรวจสอบความสมบูรณ์ แล้วดำเนินการวิเคราะห์ สรุปลผลการวิเคราะห์ตามขั้นตอนการวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ ตามลำดับขั้นตอนดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไป ของข้าราชการครู ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน ที่ตั้ง ของโรงเรียน และขนาดของโรงเรียน โดยการหาค่าความถี่ และค่าร้อยละ
2. นำค่าการบริหารความเสี่ยงที่ได้มาหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

(SD.) เพื่อทราบระดับการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษาตามด้านทั้ง 4 ด้าน ซึ่ง แบ่งคะแนน ออกเป็น 5 ช่วงดังต่อไปนี้

4.51 - 5.00	หมายความว่า	มีระดับการบริหารความเสี่ยงในระดับมากที่สุด
3.51 - 4.50	หมายความว่า	มีระดับการบริหารความเสี่ยงในระดับมาก
2.51 - 3.50	หมายความว่า	มีระดับการบริหารความเสี่ยงในระดับปานกลาง
1.51 - 2.50	หมายความว่า	มีระดับการบริหารความเสี่ยงในระดับน้อย
1.00 - 1.50	หมายความว่า	มีระดับการบริหารความเสี่ยงในระดับน้อยที่สุด

3. วิเคราะห์ความแตกต่างด้วยการทดสอบสมมติฐาน เพื่อเปรียบเทียบการบริหาร ความเสี่ยงของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทัศนระของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานราธิวาส เขต2 ที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานต่างกัน ที่ตั้งสถานศึกษาและ ขนาดโรงเรียน โดยการทดสอบ ค่าเอฟ (F – test) เมื่อพบค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างมีความ แตกต่างกัน จะนำไปทดสอบรายคู่ด้วยวิธีการของ Scheffe' แล้วนำมาเสนอผลวิเคราะห์ข้อมูลใน รูปตารางและการบรรยาย

Prince of Songkhla University
Pattani Campus

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยสรุปผลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยมีสาระสำคัญ ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลระดับการบริหารความเสี่ยงของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทัศนะของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานราธิวาส เขต 2 โดยภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านแล้วว่าการบริหารความเสี่ยงด้านการเงิน มีค่าเฉลี่ยสูงกว่าด้านอื่นๆ และการบริหารความเสี่ยงด้านการดำเนินงานมีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าด้านอื่นๆ

1.1 การบริหารความเสี่ยงของผู้บริหารสถานศึกษา ในความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ โดยภาพรวมและรายข้อ อยู่ในระดับมาก โดยข้อผู้บริหารให้บุคลากรทุกฝ่ายมีส่วนร่วมเกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการกำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมายการดำเนินงานขององค์กร มีค่าเฉลี่ยสูงกว่าข้ออื่นๆ และผู้บริหารมีการสรุปผลการปฏิบัติงานตามแผนกลยุทธ์มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าข้ออื่นๆ

1.2 การบริหารความเสี่ยงของผู้บริหารสถานศึกษา ในความเสี่ยงด้านการดำเนินงาน โดยภาพรวมและรายข้อ อยู่ในระดับมาก โดยข้อที่ผู้บริหารมีการกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบของบุคลากรแต่ละคนเป็น ลายลักษณ์อักษรอย่างชัดเจน เพื่อให้บุคลากรสามารถปฏิบัติงานได้ตามวัตถุประสงค์ของการดำเนินงานมีค่าเฉลี่ยสูงกว่าข้ออื่น ๆ และข้อที่ผู้บริหารมีการกำหนดวิธีการสื่อสารเพื่อให้บุคลากรสามารถส่งข้อเรียกร้องหรือข้อแนะนำให้กับฝ่ายบริหารได้ มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าข้ออื่นๆ

1.3 การบริหารความเสี่ยงของผู้บริหารสถานศึกษา ในความเสี่ยงด้านการเงิน โดยภาพรวมและรายข้อ อยู่ในระดับมาก โดยข้อที่ผู้บริหารมีการตรวจสอบเช็คที่ส่งจ่ายก่อนลงลายมือมีค่าเฉลี่ยสูงกว่าด้านอื่นๆ และ ข้อที่ผู้บริหารมีการควบคุมงบประมาณที่ใช้ในการดำเนินโครงการมีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าด้านอื่นๆ

1.4 การบริหารความเสี่ยงของผู้บริหารสถานศึกษา ในความเสี่ยงด้านด้านการปฏิบัติ ตามกฎหมายและระเบียบ โดยภาพรวมและรายข้อ อยู่ในระดับมาก โดยข้อที่ผู้บริหารมีการกำหนดกฎ ระเบียบ ข้อปฏิบัติ มาตรฐาน ที่เหมาะสมและไม่เป็นอุปสรรคต่อการปฏิบัติงานของบุคลากร มีค่าเฉลี่ยสูงกว่าด้านอื่นๆ และข้อที่ผู้บริหารมีกระบวนการการลงโทษเมื่อมีบุคลากรฝ่าฝืนระเบียบข้อปฏิบัติอย่างเหมาะสม มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าด้านอื่นๆ

2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลระดับการบริหารความเสี่ยงของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทัศนคติของข้าราชการครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานราธิวาส เขต 2 ที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน อำเภอที่ตั้งของสถานศึกษา และขนาดของโรงเรียนที่ต่างกันพบว่า

2.1 การบริหารความเสี่ยงของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทัศนคติของข้าราชการครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานราธิวาส เขต 2 ที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน คือ ต่ำกว่า 5 ปี 5 -10 ปี และ 10 ปีขึ้นไป การแสดงทัศนคติต่อการบริหารความเสี่ยงของผู้บริหารสถานศึกษาโดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

2.2 การบริหารความเสี่ยงของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทัศนคติของข้าราชการครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานราธิวาส เขต 2 ที่มีสถานที่ตั้งของสถานศึกษาในอำเภอที่ต่างกัน คืออำเภอตากใบ อำเภอแว้ง อำเภอสือคิริน อำเภอสุโหงโกลกและอำเภอสุโหงปาดี โดยภาพรวมแตกต่างกัน และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่ 1 ความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ ด้านที่ 2 ความเสี่ยงด้านการดำเนินงาน ด้านที่ 3 ความเสี่ยงด้านการเงิน และด้านที่ 4 ความเสี่ยงด้านการปฏิบัติตามกฎหมายและระเบียบ แตกต่างกัน และเมื่อเปรียบเทียบเป็นรายคู่พบว่า ครูที่อยู่ในอำเภอตากใบ มีทัศนคติในการบริหารความเสี่ยงของผู้บริหารสถานศึกษาระดับมาก ในด้านการบริหารความเสี่ยงด้านการเงินมากกว่าอำเภอแว้ง สือคิริน สุโหงโกลก สุโหงปาดี และอำเภอสุโหงโกลก มีทัศนคติในการบริหารความเสี่ยงของผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ในระดับน้อย

2.3 การบริหารความเสี่ยงของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทัศนคติของข้าราชการครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานราธิวาส เขต 2 ที่มีขนาดโรงเรียนต่างกัน คือขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ โดยภาพรวมแตกต่างกัน และเมื่อ พิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่ 1 ความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ แตกต่างกัน และเมื่อเปรียบเทียบเป็นรายคู่ พบว่า ข้าราชการครูในโรงเรียนขนาดเล็กมีทัศนคติในการบริหารความเสี่ยงของผู้บริหารสถานศึกษา มากกว่าโรงเรียนขนาดกลาง ส่วนด้านที่ 2 ความเสี่ยงด้านการดำเนินการ ด้านที่ 3 ความเสี่ยงทางการเงิน และด้านที่ 4 ความเสี่ยงด้านการปฏิบัติตามกฎหมายและระเบียบพบว่ามีค่าแตกต่างกันอย่าง โดยข้าราชการครูที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาขนาดเล็กมีทัศนคติต่อการบริหารความเสี่ยงของผู้บริหารสถานศึกษา มากกว่าข้าราชการครูที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาขนาดกลางและขนาดใหญ่

การอภิปรายผล

จากผลการวิจัย ความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารความเสี่ยงของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทัศนะของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 นำมาอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์และสมมติฐาน ได้ดังนี้

1. วัตถุประสงค์ข้อที่ 1 เพื่อศึกษาระดับการบริหารความเสี่ยงด้านการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของข้าราชการครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลระดับการบริหารความเสี่ยงของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทัศนะของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 พบว่าในภาพรวมของการบริหารความเสี่ยงอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ กิ่งกาญจน์ คงจูน (2553 : บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาเกี่ยวกับการบริหารจัดการความเสี่ยงทางการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษากรณีศึกษาเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานี เขต 3 ในขอบข่ายการบริหารจัดการสถานศึกษาทั้ง 4 ด้าน คือ การบริหารงานวิชาการ การบริหารงานงบประมาณ การบริหารงานบุคคล การบริหารงานทั่วไป ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องเผชิญกับความเสี่ยงในการจัดการศึกษาด้านบริหารงานทุกด้าน จึงต้องมีการเตรียมพร้อมในการรับมือกับความเสี่ยงที่จะเกิดขึ้นไม่ว่าจะเป็นด้านใดในระดับมาก

การที่ข้าราชการครูแสดงทัศนะต่อการบริหารความเสี่ยงของผู้บริหารสถานศึกษาว่ามีการบริหารความเสี่ยงในระดับมาก นั้นอาจเนื่องมาจากผู้บริหารสถานศึกษาให้ความสำคัญและเห็นคุณค่าในการบริหารความเสี่ยง เพราะการบริหารความเสี่ยงนั้นเป็นเทคนิคทางการบริหาร ถ้าผู้บริหารมีแนวทางในการบริหารความเสี่ยงที่มีประสิทธิภาพ จะช่วยลดโอกาสหรือความรุนแรงของการสูญเสียและก่อให้เกิดประโยชน์ต่อองค์กรได้เป็นอย่างดี

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านปรากฏผล ดังนี้

1.1 การบริหารความเสี่ยงของผู้บริหารสถานศึกษาในความเสี่ยงด้านกลยุทธ์
ผลการวิจัยพบว่า โดยภาพรวมแล้วอยู่ในระดับมากสอดคล้องกับงานวิจัยของ กิ่งกาญจน์ คงจูน (2553 : บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาเกี่ยวกับการบริหารจัดการความเสี่ยงทางการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษากรณีศึกษาเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานี เขต 3 ซึ่งมีบทสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษา กล่าวถึงแนวคิดในเรื่องกลยุทธ์ในการบริหารจัดการความเสี่ยงด้านต่างๆในสถานศึกษา เห็นได้จากแนวคิดของผู้บริหารสถานศึกษาให้ความสำคัญกับการบริหารความเสี่ยงด้านกลยุทธ์อยู่ในระดับมากในทุกด้านของการบริหารสถานศึกษา และสอดคล้องกับ พสุ เดชะรินทร์ (2552)

กล่าวว่าความเสี่ยงทางกลยุทธ์นั้น เป็นความเสี่ยงสำคัญที่จะส่งผลต่อความสำเร็จ หรือความล้มเหลวขององค์กรอย่างแท้จริง

การที่ข้าราชการครูมีทัศนคติต่อการบริหารความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในระดับมาก อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารสถานศึกษาเลือกที่จะให้ความสำคัญกับการบริหารความเสี่ยงด้านกลยุทธ์และการนำกระบวนการบริหารความเสี่ยงมาใช้ในองค์กร จะช่วยเป็นหลักประกันในระดับหนึ่งว่าการดำเนินการต่าง ๆ ขององค์กร จะมีหลักการดำเนินการให้บรรลุเป้าหมายที่วางไว้ เนื่องจากการบริหารความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ เป็นหลักการในการทำงานแต่ละขั้นตอนไว้ล่วงหน้า เพื่อการดำเนินงานขององค์กรจะประสบกับปัญหาน้อยกว่าองค์กรอื่นหรือหากเกิดความเสียหายขึ้น ก็จะเป็นความเสียหายที่น้อยกว่าองค์กรที่ไม่มีการนำกระบวนการบริหารความเสี่ยงมาใช้

1.2 การบริหารความเสี่ยงของผู้บริหารสถานศึกษา ในความเสี่ยงด้านการดำเนินงาน ผลการวิจัยพบว่า โดยภาพรวมแล้วอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของดวงใจ ช่วยตระกูล (2552 : บทคัดย่อ) ที่ศึกษาเรื่องการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ว่าความเสี่ยงด้านการดำเนินงานในภาคใต้มีความเสี่ยงอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ กิ่งกาญจน์ คงจูน (2553 : บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาเกี่ยวกับการบริหารจัดการความเสี่ยงทางการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษากรณีศึกษาเขตพื้นที่การศึกษานราธิวาส เขต 3 ผู้บริหารกล่าวถึงความเสี่ยงด้านการปฏิบัติหน้าที่ การดำเนินงานของข้าราชการครูในพื้นที่การศึกษานราธิวาส เขต 3 ว่าสถานศึกษาประสบความเสี่ยงในเรื่องการขาดบุคลากร ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินที่ส่งผลกระทบต่อจิตใจและการดำเนินงานของบุคลากรครู ผู้บริหารสถานศึกษาทุกคนจึงเห็นความสำคัญกับความเสี่ยงด้านนี้มาก

การที่ข้าราชการครูมีทัศนคติต่อการบริหารความเสี่ยงด้านการดำเนินงาน ของผู้บริหารสถานศึกษาผลการวิจัยเป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารจะต้องวางแผนการบริหารความเสี่ยงด้านการดำเนินงานในระดับมาก เพื่อระบุและควบคุมการดำเนินงาน ความปลอดภัยในการปฏิบัติงาน และการดำเนินงานให้แล้วเสร็จตามกำหนดเวลา ผู้บริหารต้องคำนึงถึง ความเสี่ยงด้านการดำเนินงานที่ครอบคลุมกระบวนการภายในองค์กรที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงาน การควบคุม การจูงใจ ขวัญกำลังใจ การติดตามผลงาน การคัดเลือกบุคคลให้เหมาะสมกับการปฏิบัติงาน สภาพแวดล้อมและเทคโนโลยี ความเสี่ยงที่เกิดจากการปฏิบัติงานในทุกขั้นตอน ดังนั้นภารกิจของการบริหารความเสี่ยงด้านการดำเนินงาน จึงมีความสำคัญเพื่อสามารถประเมินระบบงาน ระบบการปฏิบัติงาน และระบบบริหารความเสี่ยง ได้อย่างเชื่อมโยงกับเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ขององค์กร

1.3 การบริหารความเสี่ยงของผู้บริหารสถานศึกษา ในความเสี่ยงด้านการเงิน ผลการวิจัยพบว่าโดยภาพรวมแล้วอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ กิ่งกาญจน์ คงจูน (2553 : บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาเกี่ยวกับการบริหารจัดการความเสี่ยงทางการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษากรณีศึกษาเขตพื้นที่การศึกษานราธิวาส เขต 3 ซึ่งมีผู้บริหารสถานศึกษามีแนวคิดในระดับมากเรื่องของการบริหารการเงินว่า ยึดหลักโปร่งใสคุณธรรมและสามารถตรวจสอบได้ สอดคล้องกับ งานวิจัยของ ประกอบ กุลเกลี้ยง, เจือจันทร์ จงสถิตอยู่, สมบัติ นพรัก (2550: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องรูปแบบการบริหารความเสี่ยงเพื่อป้องกันคอร์รัปชันในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งสอดคล้องกับพบว่า พฤติกรรมคอร์รัปชัน การเบียดบังยกยอกหรือนำทรัพย์สินของทางราชการ ไปใช้ส่วนตัวโดยทุจริต และการเบิกจ่ายเงินงบประมาณ จึงให้ความสำคัญกับการบริหารความเสี่ยงด้านการเงินอยู่ในระดับมากเช่นกัน

การที่ข้าราชการครูมีทัศนคติต่อการบริหารความเสี่ยงของผู้บริหารสถานศึกษาด้านการเงินในระดับมาก ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจาก ผู้บริหารสถานศึกษาให้ความสำคัญของการบริหารความเสี่ยงด้านการเงิน โดยมีพื้นฐานมาจากแนวคิดที่ว่า องค์กรดำรงอยู่ได้เมื่อสร้างมูลค่าเพิ่มหรือคุณค่าเพิ่มให้กับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียขององค์กร และมีหลักธรรมาภิบาลในการบริหารความเสี่ยงด้านการเงิน

1.4 การบริหารความเสี่ยงของผู้บริหารสถานศึกษา ในความเสี่ยงด้านการปฏิบัติ ตามกฎหมาย และระเบียบ ผลการวิจัยพบว่า โดยภาพรวมแล้วอยู่ในระดับมาก สอดคล้องงานวิจัยของ กิ่งกาญจน์ คงจูน (2553 : บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาเกี่ยวกับการบริหารจัดการความเสี่ยงทางการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษากรณีศึกษาเขตพื้นที่การศึกษานราธิวาส เขต 3 ในเรื่องของการปฏิบัติตามแผนปฏิบัติการของสถานศึกษา ที่ผู้บริหารแสดงความคิดเห็นต่อการปฏิบัติตามกฎหมาย และระเบียบว่าให้ความสำคัญในการบริหารความเสี่ยงด้านนี้ระดับมาก เพราะผู้บริหารต้องเป็นแบบอย่างที่ดีต่อข้าราชการครูในสถานศึกษา ถ้าผู้บริหารสถานศึกษา เกิดความผิดพลาดในด้านนี้ เมื่อใดจะส่งผลกระทบต่อภาพลักษณ์ของผู้บริหารสถานศึกษาโดยตรง สอดคล้องกับความเห็นของ ชนรัตน์ แด้ววัฒนา (2550) กล่าวว่า เป็นความเสี่ยงด้านนโยบายการปฏิบัติ ตามกฎ ระเบียบที่เกิดจากการไม่สามารถปฏิบัติตามได้ตามกฎหมายหรือวางกฎไม่ชัดเจน เป็นอุปสรรคต่อการปฏิบัติงาน จึงควรให้ความสำคัญต่อการบริหารความเสี่ยงในด้าน การปฏิบัติตามกฎหมายและระเบียบระดับมากควบคู่ไปกับการบริหารความเสี่ยงด้านอื่นๆ

ความเสี่ยงด้านการปฏิบัติตามกฎหมาย กฎระเบียบ เกี่ยวข้องกับ การปฏิบัติตามกฎระเบียบต่างๆ โดยความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นเป็นความเสี่ยงเนื่องจากความไม่ชัดเจน ความไม่ทันสมัยหรือความไม่ครอบคลุมของกฎหมาย กฎ ระเบียบ ไม่ครอบคลุมการดำเนินงาน เป็น

อุปสรรคต่อการปฏิบัติงาน หรือ ปฏิบัติได้ทันตามเวลาที่กำหนด แต่อาจมีผลการลงโทษตาม กฎหมายที่เกี่ยวข้อง การที่ข้าราชการครูมีทัศนคติต่อการบริหารความเสี่ยงของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการปฏิบัติตามกฎหมายและระเบียบ ในระดับมาก เช่นนี้อาจเนื่องมาจาก ผู้บริหารสถานศึกษา ตระหนักถึงความเสี่ยงด้านการปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ และการปฏิบัติของบุคลากรที่ขัดกับ ข้อบังคับกฎหมายต่างๆที่ อาจเกิดจากกฎหมายและระเบียบนั้น ไม่ชัดเจน ไม่เหมาะสมกับพื้นที่ ไม่ชัดเจนในแนวปฏิบัติ หรือขัดกับทัศนคติ ขัดต่อจรรยาบรรณ ส่งผลให้มีโทษทั้งทางด้านระเบียบและ กฎหมาย ความเสี่ยงต่างๆ ที่กล่าวข้างต้นถ้าเกิดในองค์กรไม่ว่าจะเป็น หน่วยงานทางการศึกษา หรือหน่วยงานที่ประกอบธุรกิจ ผู้บริหารจะต้องตระหนักถึงความเสี่ยงและมีวิธีการรองรับความ เสี่ยงเพื่อลดความเสียหายที่จะเกิดกับองค์กร และถ้าไม่สามารถปฏิบัติตามกฎระเบียบดังกล่าวอาจ ส่งผลเสียหายต่อองค์กรได้

2. วัตถุประสงค์ข้อที่ 2 เพื่อเปรียบเทียบการบริหารความเสี่ยงด้านการศึกษาของผู้บริหาร สถานศึกษา ตามทัศนคติของข้าราชการครูในสังกัดเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานราธิวาสเขต 2 ตามตัวแปร ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน สถานที่ และขนาดของโรงเรียน

2.1 ทัศนคติของข้าราชการครูที่มีประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานต่างกันของ ข้าราชการครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานราธิวาส เขต 2 ต่อการบริหารความ เสี่ยงของผู้บริหารสถานศึกษา ในภาพรวมรายและด้านไม่แตกต่างกันซึ่ง ไม่สอดคล้องกับสมมติฐาน ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของ ข้าราชการครู ในการแสดงทัศนคติต่อการบริหารความเสี่ยงของผู้บริหารสถานศึกษานั้นมีแนวโน้ม ในการรับรู้การบริหารความเสี่ยงของผู้บริหารสถานศึกษาใกล้เคียงกันเพราะ ประสิทธิภาพจะช่วย ให้เข้าใจปัญหาและสถานการณ์ความเป็นจริงการผ่านงานและมีประสิทธิภาพมากนั้นส่งผลต่อ ทัศนคติและประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษามีแนวปฏิบัติในการ บริหารความเสี่ยงทุกด้านนั้นและให้ความสำคัญ ทำให้ข้าราชการครูมีการแสดงทัศนคติที่เหมือนกัน คือให้ความสำคัญต่อการบริหารความเสี่ยงของผู้บริหารสถานศึกษา ในระดับมาก และผู้บริหารมี แผนการจัดการในการบริหารจัดการกับความเสี่ยงก็เป็นได้

2.2 ทัศนคติของข้าราชการครูที่ปฏิบัติงานในอำเภอที่ต่างกันของสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษานราธิวาส เขต 2 ต่อการบริหารความเสี่ยงของผู้บริหารสถานศึกษา

ผลวิจัยพบว่า การแสดงทัศนคติของข้าราชการครูแตกต่างกัน โดยข้าราชการครูที่ ปฏิบัติหน้าที่อยู่ในอำเภอตากใบ มีทัศนคติ ในการบริหารความเสี่ยงของผู้บริหารสถานศึกษาสูงกว่า ข้าราชการครูในอำเภอแว้ง สุคีริน สุโหลงโก-ลก สุโหลงปาดี และอำเภอสุโหลงโก-ลก สอดคล้องกับ งานวิจัยของ ดวงใจ ช่วยตระกูล (2552 : บทคัดย่อ) ที่ศึกษาเรื่องการบริหารความเสี่ยงใน

สถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งผลการวิจัยพบว่าครูที่ปฏิบัติงานอยู่ในสถานที่แตกต่างกัน มีการแสดงทัศนะแตกต่างกัน

ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะข้าราชการในอำเภอตากใบมีความตื่นตัวต่อการจัดการศึกษาในทุกด้าน เห็นได้จากการปฏิบัติงาน การร่วมกิจกรรมของเขตพื้นที่การศึกษามักจะมีข้าราชการครูจากอำเภอตากใบเป็นหลักในการดำเนินกิจกรรม

2.3 ทัศนะของข้าราชการครูที่ปฏิบัติงานในขนาดของโรงเรียนต่างกันของข้าราชการครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 ต่อการบริหารความเสี่ยงของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมแล้วแตกต่างกัน ด้านความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ ข้าราชการครูในโรงเรียนขนาดเล็กมีทัศนะในการบริหารความเสี่ยงของผู้บริหารสถานศึกษา มากกว่าโรงเรียนขนาดกลาง ในส่วนด้าน ความเสี่ยงด้านการดำเนินการ ด้านความเสี่ยงทางการเงิน และด้าน ความเสี่ยงด้านการปฏิบัติตามกฎหมายและระเบียบพบว่ามี ความแตกต่างกัน โดยข้าราชการครูที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาขนาดเล็กมีทัศนะต่อการบริหารความเสี่ยงของผู้บริหารสถานศึกษา มากกว่าข้าราชการครูที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาขนาดกลางและขนาดใหญ่

ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้แสดงให้เห็นว่าโรงเรียนที่มีขนาดเล็กนั้นทัศนะของข้าราชการครู การบริหารความเสี่ยงของผู้บริหารสถานศึกษานั้นมีระดับการปฏิบัติใกล้เคียงกัน เพราะการบริหารความเสี่ยงของผู้บริหารสถานศึกษามีความสำคัญในการเตรียมพร้อมและการรับมือกับการบริหารงานในทุกด้าน และผู้บริหารสถานศึกษาทุกคนให้ความสำคัญกับการบริหารความเสี่ยง

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยพบว่าการวิเคราะห์ข้อมูลระดับการบริหารความเสี่ยงของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทัศนะของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 พบว่าในภาพรวมของการบริหารความเสี่ยงในแต่ละด้านผลการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก การบริหารความเสี่ยงด้านการเงิน มีระดับการปฏิบัติสูงสุด

1. ควรมีการอบรมบุคลากรเรื่องความเสี่ยงในการบริหารและให้บุคลากรทุกคนในสถานศึกษาเข้าใจในความเสี่ยงที่จะเกิดขึ้นทุกด้าน
2. สถานศึกษาทุกแห่งควรมีการจัดทำแผนรองรับความเสี่ยง
3. ควรศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเกี่ยวกับการบริหารความเสี่ยงของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของข้าราชการครูในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้